

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE FORMATİF BİR TEST OLARAK “KAHOOT!” UYGULAMASI*

Ahmet Hakan AYAZ**

Öz: Günümüzde yabancı dil öğretiminde ölçme ve değerlendirme amacıyla çoğunlukla geleneksel araçlar kullanılmaktadır. Teknolojinin gelişimiyle beraber eğitimde ölçme ve değerlendirme sürecinde çevrimiçi uygulamaların kullanılması da kaçınılmaz bir hâl almıştır. Bu sebeple ilgili çalışmada; öncelikle ölçme ve değerlendirme türlerinden, daha sonra bir değerlendirme türü olan formatif değerlendirmeden söz edilmiştir. Bu bağlamda çevrimiçi bir uygulama olan Kahoot!’tan ve Kahoot!’un yabancı dil öğretiminde özellikle A1 ve A2 düzeyindeki öğrenciler için formatif bir test olarak nasıl kullanılabileceğinden bahsedilmiştir. Ayrıca Kahoot!’un ölçme ve değerlendirme sürecinde öğrenciler için nasıl motivasyon sağladığına ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur. Çalışma sürecinde tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın konusu ile ilgili yeterli düzeyde yerli kaynak bulunamadığından yurt dışındaki çalışmalardan yararlanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Formatif değerlendirme, formatif test, Kahoot!, yabancı dil öğretimi, motivasyon.

Using the “Kahoot!” Application as a Formative Test in Teaching Turkish as Foreign Language

Abstract: Today traditional tools are mostly used to measure and assess the teaching of foreign languages. However the development of technology makes unavoidable the usage of online assessment in the measuring and assessing process in education. Thus, this study firstly discusses types of measuring and assessment and then analyses the formative assessment as an assessment type. In this context, we discussed the online application: “Kahoot!” and how it can be used as a formative test for A1 and A2 levels learners in teaching foreign languages. Moreover we evaluated the application provided motivation for the learners in the measuring and assessment process. Utilising the scanning method in the study process, the research made use of foreign studies due to the absence of domestic related research.

Keywords: Formative assessment, formative test, Kahoot!, teaching foreign language, motivation.

---

* Makalenin Geliş ve Kabul Tarihleri: 12.02.2019-13.05.2019

** Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi yüksek lisans programı öğrencisi, Ankara, Türkiye. hakanayaz95@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2575-9967.

Giriş

“Değişmeyen tek şey değişimin kendisidir” demiştir Herakleitos. Bu özdeyişten hareketle hayatımızda var olan hemen her şey değişmeye açıktır, diyebiliriz. Bu bağlamda, son yıllarda hayatımızın içinde çokça yer kaplayan teknolojinin de her geçen gün geliştiği herkesçe kabul edilmektedir. Yapılan araştırmalara göre teknoloji, özellikle son yıllarda, sosyal hayatımız içinde pek çok alanda (sağlık, iletişim, eğitim vb.) etkili olmuştur ve halen de olmaya devam etmektedir. Teknolojinin etkilediği bu alanlardan birisinin de dil öğretimi olduğu söylenebilmektedir.

Son yıllarda dil öğretiminde geleneksel ölçme ve değerlendirme araçları dışında internet tabanlı uygulamaların da ölçme ve değerlendirme sürecinde kullanıldığı bilinmektedir. Bu uygulamaların kullanımının gün geçtikçe arttığı, yapılan bilimsel çalışmalarla kanıtlanabilmektedir. Her ne kadar bu uygulamaların ölçme ve değerlendirme amacıyla kullanıldığı bilinse de gerek ana dili öğretiminde gerekse de yabancı dil öğretiminde geleneksel ölçme araçlarının (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme, açık uçlu, sözlü sınav vb.) çoğunlukla klasik yöntemlerle uygulandığı bilinmektedir. Bununla beraber yabancı dil öğretiminde ölçülmesi beklenen dört temel dil becerisinin (dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma) değerlendirilmesi bağlamında az önce sıralanan araçların yetersiz kaldığı da söylenebilmektedir. Bu durumdan hareketle; dil öğretiminde hâli hazırda kullanılmakta olan geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarının çağın ihtiyaçları doğrultusunda internet tabanlı ortamlara aktarılması ve dil öğretiminde ölçülmesi hedeflenen dört temel beceriyi ölçebilecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerekliliği gözlemlenmektedir.

Bu sebeple bu çalışmada; internet tabanlı bir uygulama olan Kahoot! bağlamında, geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarının çağın ihtiyaçlarına göre nasıl düzenlenebileceği, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında (özellikle A1 ve A2 seviyeleri için) öğreticiler ve öğrenciler tarafından ölçme ve değerlendirme aşamasında formatif değerlendirme amacıyla bu uygulamanın nasıl kullanılabilirliği gibi konular üzerinde durulacaktır.

Çalışmada öncelikle eğitimde ölçme ve değerlendirme araçlarından, daha sonra ise ölçme ve değerlendirme türlerinden bahsedilecektir. Bunun sebebi, çalışmada asıl üzerinde durulan formatif değerlendirmenin eğitimde ölçme ve değerlendirme bağlamında açıklanması gerekliliğidir. Ölçme ve değerlendirme türlerine değinildikten sonra bu türlerden biri olan formatif değerlendirme, Kahoot! bağlamında incelenecektir. Bu bağlamda öncelikle formatif bir test türü olarak Kahoot! tanıtılacak olup, daha sonra ise Kahoot!’un formatif değerlendirme sürecinde öğreticiler ile A1 ve A2 seviyelerindeki öğrenciler tarafından nasıl kullanılabilirliğinden bahsedilecektir.

Dil öğretimi yapılırken dört temel dil becerisinin eş zamanlı geliştirilmesinin amaçlandığı bilinmektedir. Buna göre anlamaya dayalı (dinleme/izleme ve okuma) ve anlatmaya dayalı (konuşma ve yazma) becerilerin dil bilgisiyle beraber geliştirilmesi gerektiği ve değerlendirilmesinin de buna göre yapılmasının uygun düştüğü savunulabilir. Bunun yanı sıra bu becerilerin her birinin farklı bir çalışma alanı olduğu da kabul edilmektedir. Bu kaniya göre her bir dil becerisinin farklı ölçeklerle ve ölçme araçlarıyla ölçülmesi gerektiği de söylenebilir. Yapılan bu çalışmada da yabancı dil öğretimi kapsamında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bir anlama becerisi olan dinleme/izleme becerisinin ve bunun yanında dil bilgisinin A1 ve A2 düzeylerinde bulunan öğrenciler için formatif bir test olarak Kahoot! ile ölçülebilmesi ve değerlendirilebilmesi ifade edilecektir. Bu amaçla öncelikle eğitimde ölçme ve değerlendirme araçlarından bahsetmek yerinde olacaktır.

1. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Araçları

Günümüzde, eğitimde ölçme ve değerlendirme sürecinde pek çok aracın kullanıldığı bilinmektedir. Bu araçların da ayrıca kendi içinde geleneksel ölçme ve değerlendirme araçları (çoktan seçmeli, doğru-yanlış, eşleştirme, açık uçlu, sözlü sınav...) ve alternatif ölçme ve değerlendirme araçları (performans değerlendirme, proje değerlendirme, portfolyo...) olarak sınıflandırıldığı görülmektedir. Bununla beraber yapılan çalışmalar sonucunda internet tabanlı bazı uygulamaların ölçme ve değerlendirme sürecinde bir araç olarak kullanılabilirliği kabul edilmektedir. Kahoot! uygulamasının formatif bir test aracı olarak kullanılması nedeniyle eğitimde amaca yönelik değerlendirme türlerinin yanında formatif test türüne yer vermenin yerinde olacağı düşünülmektedir.

1.1. Eğitimde Amaca Yönelik Değerlendirme Türleri ve Formatif Test Türü

Söz konusu ölçme araçlarının bugüne kadar en belirgin ölçütü öğretilecek olan konunun niteliğidir. Yani konunun ne özellikte olduğu ve nasıl değerlendirilmesi gerektiği göz önünde bulundurularak amaca yönelik olmak üzere değerlendirme türlerinden biri kullanılabilir. Bugüne kadar bu konuyla ilgili pek çok çalışma yapıldığı anlaşılmaktadır. Özellikle kurum içi yapılan seviye tespit sınavlarında da bu durum görülmektedir. Günümüzde genel bağlamda eğitimde amaca yönelik değerlendirme türlerinin kendi içinde üç başlık içinde incelendiği bilinmektedir:

a. Tanıma ve Yerleştirmeye Yönelik Değerlendirme

Tanıma ve yerleştirmeye yönelik değerlendirme, eğitim sürecinin başında öğrenciyi tanımaya ve onu uygun olan eğitim programına yerleştirmeyi amaçlayan değerlendirme türüdür (Güler, 2014, s. 14). Yabancı dil olarak

Türkçe öğretimi kapsamında TÖMER'lerde Türkçe dersi almak isteyen öğrencilerin dil seviyesini ölçmek ve öğrencinin hangi kura yerleştirilmesi gerekliliği ile ilgili kararın verilmesini sağlamak amacıyla yapılan seviye belirleme sınavları bu kapsamda değerlendirilebilir. Sonuç olarak yapılan bu değerlendirme bir nevi dersin başında öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyini belirlemek amacıyla yapılır (Semerci, 2011, s. 8).

Aynı zamanda ilgili değerlendirmede alınan sonucun sayısal anlamda herhangi bir değeri yoktur. Çünkü bu değerlendirmedeki asıl amaç; öğrenciyi sayısal anlamda değerlendirmek yerine, almış olduğu puana yönelik olarak yeterlilik bakımından en doğru programa yönlendirilmesini sağlamaktır (Güler, 2014, s. 14). Özellikle konuşma, dinleme, okuma ve yazma gibi becerilerin yanında analiz etme, yorumlama gibi bilişsel becerileri ölçmek amacıyla da kullanılabilir.

b. Biçimlendirmeye ve Yetiştirmeye Yönelik Değerlendirme (Formatif Değerlendirme)

Biçimlendirmeye ve yetiştirmeye yönelik değerlendirme, eğitim süreci devam ederken öğrencideki eksiklikleri ve varsa hataları belirleyip bunları tamamlamak ve düzeltmek amacıyla belirli aralıklarla yapılan değerlendirme türüdür (Güler, 2014, s. 14). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi bağlamında, öğrencilerin her ünite veya her bölüm sonunda herhangi bir konu eksikliği veya bilgi ve beceri eksikliği olup olmadığını ölçmek amacıyla bu tür değerlendirme yapılabilmektedir. Bu değerlendirmede amaç, öğrencilerde var olan çeşitli eksikliklerin giderilmesini, öğrencilerin eksikliklerinin farkına varmasını ve dil öğretim sürecini bilişsel bir çerçevede devam etmesini sağlamak olarak belirtilebilir (Güler, 2014, s. 14).

Formatif bir test olarak da yapılabilen bu değerlendirme; öğretimin çeşitli basamaklarında öğrencilerin hedeflenen; bilgi, beceri veya davranışları ne düzeyde kazandıklarını belirlemek amacıyla yapılır (Semerci, 2011, s. 9). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında değerlendirmek gerekirse bu değerlendirme, öğrencilerin almakta olduğu kurun öğrenmekte olduğu ünitesindeki ya da temasındaki kazanımları (dil bilgisi, dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarındaki) ne düzeyde gerçekleştirdiğini ölçmek ve öğrencilerde herhangi bir yetersizlik olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılabilmektedir.

Bunun yanı sıra biçimlendirmeye yönelik değerlendirme, ünitelerde veya temalarda yer alan kelime havuzundaki kelimelerin ne kadarının öğrenildiğini, öğrenmede karşılaşılan zorlukların tespitini ve öğrenilemeyen konuların nedenlerini bulmak amacıyla kullanılabilir.

Bu değerlendirme, hâli hazırda uygulanmakta olan programın ne derece etkili olduğu yönünde uygulayıcılara önemli ölçüde geri bildirim sağlama özelliğini de bünyesinde barındırmaktadır (Yaşar, 2010, s. 34). Bu bilgiden hareketle biçimlendirmeye yönelik değerlendirme, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğreticilerin sürecin gidişatını kontrol etmesi açısından kullanılabilir bir değerlendirme türüdür, denilebilir.

c. Sonuç Görmeye Yönelik Değerlendirme (Summatif Değerlendirme)

Eğitim sürecinin sonunda öğrenciye, tamamlanmış olan eğitimin sonucunda hangi seviyede olduğunu bildiren yani öğrencinin ulaştığı noktayı belirleyen değerlendirme türüdür (Güler, 2014, s. 14). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi bağlamında açıklamak gerekirse bu tür değerlendirmeler; öğrencinin içinde bulunduğu kuru tamamladıktan sonra kuru ne düzeyde hâkim olduğunu belirlemek, kurun kazanımları çerçevesinde dört temel dil becerisinin (dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma) yeterliliğini ölçmek ve öğrencinin kur yeterliliğini belgelemesi amacıyla yapılan kur tamamlama sınavları örnek gösterilebilir. Sürecin sonunda yapılan bu değerlendirmedeki asıl amaç not vermektir. Çünkü artık eğitim süreci son bulmuştur ve öğrencinin içinde bulunduğu kuru toplamda kaç puan ile tamamladığını bilmesi gerekir. Bu puan öğrencinin bundan sonraki süreçte nasıl bir dil eğitimine devam etmesi gerektiğini ya da kuru tekrar edip etmemesi gerektiğinin göstergesi niteliğindedir (Güler, 2014, s. 14).

Her ne kadar ilgili kur tamamlama sınavlarında summatif testler tercih edilmiş olsa da yapılan bu çalışmanın sınırlılıklarının belirlenmesi açısından formatif testler kapsamında kalmak yerinde olacaktır.

Formatif testler, yukarıdaki bilgilerden hareketle öğrencinin bir ünite sonunda yahut bir tema sonunda hedef kazanımları hangi düzeyde gerçekleştirdiğini ölçmek amacıyla kullanılan testler olarak tanımlanabilir. Bilindiği üzere bir formatif test hazırlanırken sorulacak her bir soru bir kazanımı ölçecek şekilde oluşturulmaktadır. Bunun sonucunda ölçülmesi istenen her bir kazanım sağlıklı bir şekilde ölçülebilmektedir.

Geleneksel çoktan seçmeli testlerde herhangi bir kazanımı ölçmek amacıyla yalnızca yazılı bir metin yahut basılı bir görsel verilebilmektedir. İlgili çalışmanın konusunu oluşturan Kahoot!'ta ise bunların yanı sıra sorulara "YouTube" aracılığıyla video ve ses de eklenebilmektedir. Böylece öğrencilerin dinleme/izleme becerilerinin ölçülebilmesinin de önü açılmaktadır. Bu da internet tabanlı bir araç olan Kahoot!'un eğitimde ölçme ve değerlendirme sürecinde formatif bir test olarak kullanılmasıyla bu sürece yeni bir boyut kazandırdığını göstermektedir.

2. Formatif Bir Test Türü: Kahoot!

Daha önceki başlıklarda belirtmiş olduğumuz üzere günümüzde eğitimde geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarının kullanımının yanında, teknolojinin gelişimiyle beraber bu araçların teknolojiye uygun olarak düzenlenmeye başladığı, hatta bu araçların elektronik ortamda geliştirilmesinin yolunun açıldığı yapılan bilimsel çalışmalarda gözlenebilmektedir.

Teknolojik bağlamda geleneksel ölçme araçlarından beslenen uygulamalardan birisi de bu çalışmada formatif bir test türü olarak kullanılması düşünülen “Kahoot!” tur. Kahoot!; genel bir tabirle, ilgi çekici bir öğrenim alanı sağlayan internet tabanlı bir sınıf biçimlendirici değerlendirme aracıdır (Olatoye, 2015, s. 15). Ancak bu işlerin dışında farklı değerlendirmeler yapmak amacıyla da kullanılabilir bir araçtır. Kendi internet sayfasındaki tanımlamaya göre Kahoot!; mükemmel öğreticiler ve sınıftaki süper kahraman olan öğrenciler için ücretsiz, oyun tabanlı öğrenmeyi sağlayan bir ortamdır (Kahoot!, 2018). Daha kapsamlı olarak Kahoot!; “kullanıcıların; (genelde öğretmenler) ihtiyaçları olduğu herhangi bir konuyu temel alarak testler oluşturup tasarlayabildiği, soruların cevaplanma süresini ayarlayabildiği; sınırsız sayıda öğrencinin katılabildiği sosyal, eğlenceli ve oyuna benzer bir ortam” olarak tanımlanabilir (Budiatı, 2017, s. 180).

Kahoot!, bilgi yarışması biçiminde oluşturulan, öğrencilerin bu bağlamda sorulan soruları cevaplamasına olanak sağlayan bir internet sitesidir. Bu internet sitesine önce öğretici tarafından giriş yapılır ve test oluşturulur. Testin tüm ayrıntıları (sorular, seçenekler, süre vb.) gözden geçirilir. Sonraki aşamada sınıf ortamındaki öğrenciler akıllı telefonlar veya tabletler aracılığıyla sitenin vermiş olduğu altı haneli kodu girerek yarışma biçimindeki teste giriş yaparlar. Sınıftaki tüm öğrenciler teste giriş yaptıktan sonra öğretici testi başlatır. Soru sadece sınıftaki akıllı tahtada görünür. Seçenekler ise öğrencilerin telefonlarında ya da tabletlerinde görünür. Sorular öğrenciler tarafından tahtada okunur ve cihazlardan cevaplanır. Testin sonunda en yüksek puanları alanlar sırasıyla sonuç ekranında görünür (Özdemir, 2017).

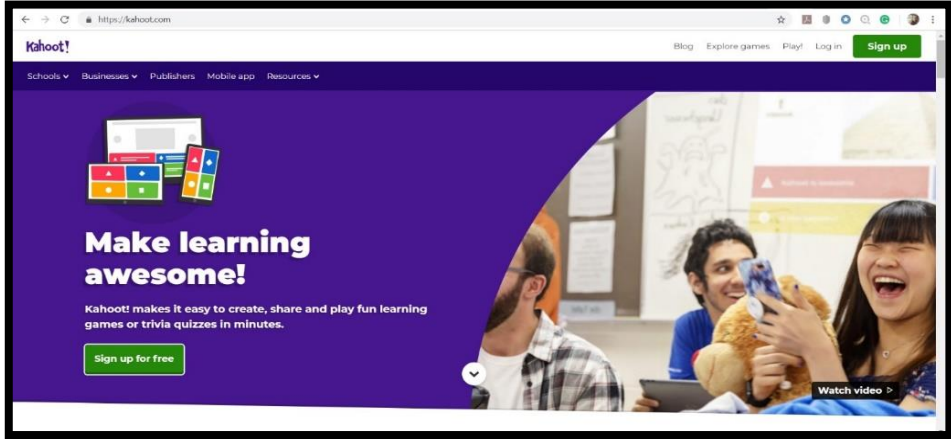
Kahoot!’un yukarıda verilen tanımlarından hareketle; bu uygulamanın yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında özellikle A1 ve A2 düzeylerinde Türkçeyi yeni öğrenen öğrencilerin öğrendikleri dile karşı olan tutumlarını olumlu yönde etkileyeceğini belirtmek gerekir. Bu bağlamda Türkçeyi yeni öğrenen bu öğrencileri yukarıdaki tanımda belirtilen; sosyal, eğlenceli ve oyuna benzer bir ortam olan, yarışma biçimiyle yeni denilebilecek bir test anlayışı getirdiği varsayılan ve formatif bir test olarak kullanılabilen Kahoot! ile değerlendirmek ölçme ve değerlendirme sürecinde daha etkili olacaktır. Bu bağlamda Kahoot!’un nasıl kullanılacağından söz etmek yerinde olacaktır.

2.1. Kahoot! Uygulamasının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bağlamında Kullanımı

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi bağlamında söz konusu uygulamanın kullanımından birisi olan formatif test türünün oluşumu ve sağlıklı kullanımı, öğreticinin bunu hazırlama aşamasındaki bilişsel adımlarıyla paralellik taşımaktadır. Bu nedenle öncelikle öğreticinin uygulamayı işlevsel hâle dönüştürmeyi bilmesi gerekmektedir. Söz konusu uygulamanın öğretici tarafından kullanımına takip eden başlık altında yer verilmesi bu bağlamda uygun olacaktır. Uygulamayla birlikte geleneksel yapıdaki bir ölçme aracının nasıl internet tabanlı bir ortama aktarıldığı örneklendirilmeye çalışılacaktır.

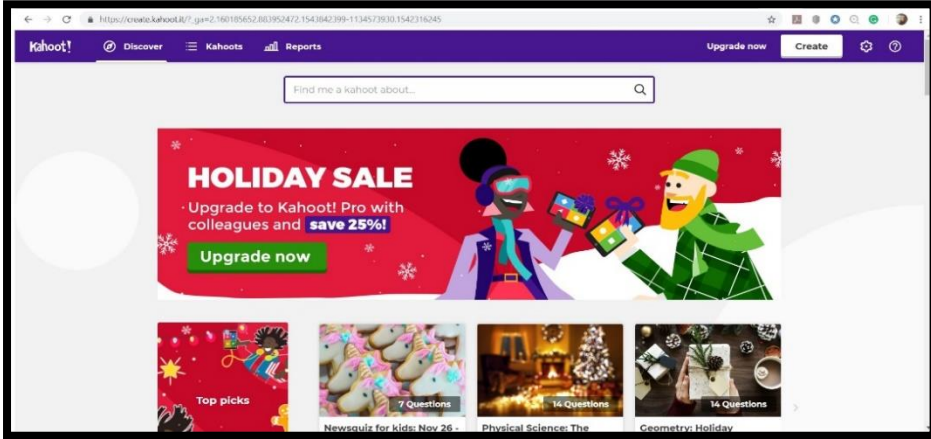
2.1.1. Kahoot! Uygulamasının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bağlamında Öğretici Tarafından Kullanımı

Uygulamanın sağlıklı olabilmesi için sistem tarafından talep edilen aşamaların ve veri girişlerinin doğru bir şekilde yapılması gerekmektedir. Aksi takdirde amaçlanan değerlendirmenin sonucu yanılgıya sebep olabilir.

Resim 1.1. Kahoot! Ana Sayfa (<https://kahoot.com> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi).

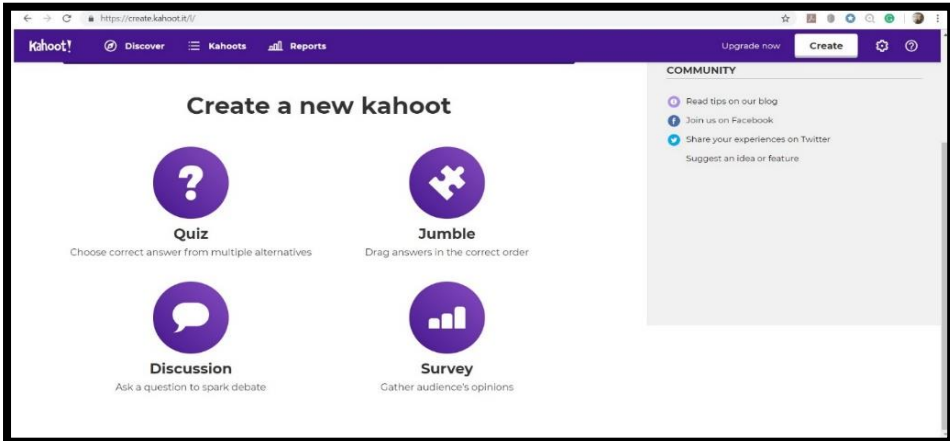
1. Aşama: Bu aşamada “www.kahoot.com” adresine giriş yapınız. Burada Kahoot! uygulamasının ana sayfasını görebilirsiniz. Kahoot!’a üye olmak için sayfanın sağ üst köşesinde yer alan “signup” kısmına giriş yapıp oradaki adımları izlemeniz yeterli olacaktır. Daha sonra “log in” kısmından uygulamaya giriş yapınız (bk. Resim 1.1). Bundan sonraki aşama görsel aşama yani test oluşturma aşaması olacaktır.

Resim 1.2. Test oluşturma

(https://create.kahoot.it/?_ga=2.17817082.233815388.1545430195-1134573930.1542316245 adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi).

2. Aşama: Bu aşamada sayfada yer alan “create” bölümüne giriş yaparak test oluşturmaya başlayabilirsiniz (Resim 1.2). Üçüncü aşamaya geçerken öncelikle amacınızı netleştirmeniz gerekir. Çünkü bu aşamada kullanacağımız amaca yönelik test türü talep edilmektedir.

Resim 1.3. Test türü seçme (<https://create.kahoot.it/> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi).

3. Aşama: Amaç odaklı belirlediğiniz test türünüzü bu aşamada seçiniz Kahoot! uygulamasında yer alan test türleri birbirine benzer niteliktedir ancak bazı ayırm noktaları vardır.

Kahoot! uygulamasında birden fazla test türü oluşturma imkanına sahipsiniz (bk. Resim 1.3). İlgili çalışmada formatif bir test olarak ele alınan Kahoot!

uygulamasının "Quiz" türündeki testinin uygulaması esas alınmıştır. O açıdan "Quiz" testi hakkında şu bilgileri vermek yerinde olacaktır: Çoktan seçmeli olarak ve doğru cevabını işaretleyebildiğiniz bir test oluşturmak istiyorsanız bu test türünü kullanabilirsiniz. Yani tek bir doğru cevabın geçerli olduğu testleri oluştururken uygulamada yer alan "Quiz" adlı seçeneği tercih edebilirsiniz. Örneğin hedef gruba kültürel odaklı genel bilgi verme sürecinde tercih edilen bir soruda yer alan "Türkiye'nin başkenti neresidir?" ifadesinde, seçeneklere dilediğiniz sıralamayla içinde "Ankara'nım" da geçtiği farklı iller ekleyebilirsiniz. Ancak "Ankara" yazdığınız seçeneğin yanına tik işareti koymayı unutmayınız. Çünkü sistem doğru cevabı "Ankara" olarak kabul etmelidir. Bunun dışında soruya bir video yahut ses dosyası ekleyerek soruyu dinleme/izleme becerisini ölçecek biçimde de düzenleyebilirsiniz. "Quiz" test türünün dışında; "Jumble, Discussion ve Survey" gibi test türleri de bulunmaktadır. "Jumble"; hedef kitlenin soruyu cevaplarken seçenekleri sırasıyla sürükleyip doğru cevaba ulaşmasını beklediğiniz yani hedef kitlenin testin seçeneklerini doğru bir sıraya koyup soruyu bu şekilde cevaplamalarını istediğiniz testler için kullanılabilir. "Discussion"; kelime anlamı olarak "tartışma" demektir. Bu test türünde herhangi bir tartışma konusuyla ilgili bir soru veya konu yazıp daha sonra bu soru veya konuyla ilgili tartışılmasını istediğiniz seçenekleri ekleyerek testi hazırlayabilirsiniz. "Survey"; kelime anlamı olarak "anket" demektir. Kâğıt üzerindeki anketlerin internet ortamına aktarılmış şekli olarak da tanımlanabilir. Bunu kullanarak hedef kitlenin herhangi bir konuda ne düşündüğünü öğrenmek amacıyla bir test oluşturabilirsiniz.

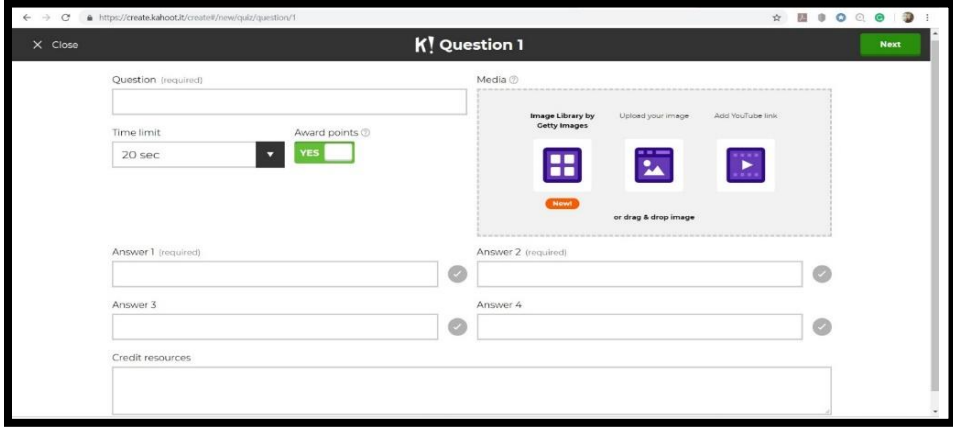
Bir sonraki aşama olan dördüncü aşamada uygulama sizden geleneksel ölçme araçlarından farklı olarak bir görsel izlek ve aynı zamanda ortam talep edeceğinden bunları önceden belirleyerek girişi gerçekleştirmeniz istenilmektedir.

Resim 1.4. Testin Ayrıntıları (<https://create.kahoot.it/create#/new/quiz/description> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi).

4. Aşama: Bu aşamada oluşturacağınız çoktan seçmeli testle ilgili ayrıntıları (başlık, açıklama, hedef kitle, dil, ortam vb.) belirleyebilirsiniz (bk. Resim 1.4). Bir sonraki bölümde testinizle ilgili sorular oluşturmanız beklenilecektir.

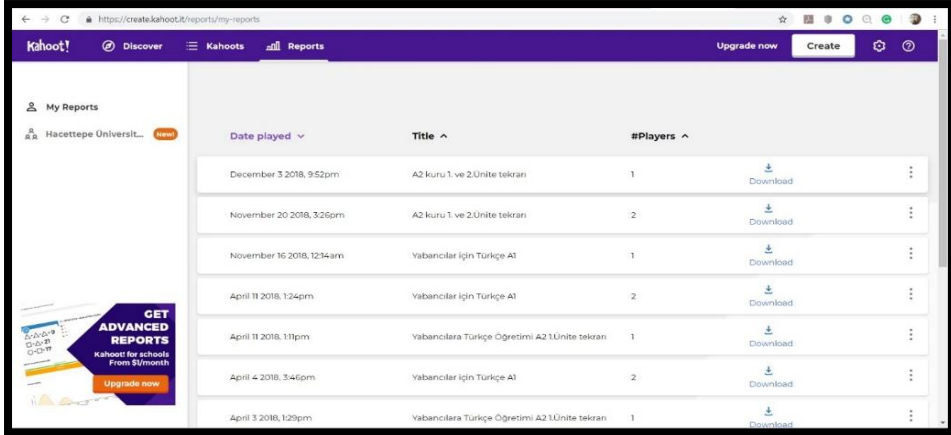
Resim 1.5. Sorular Oluşturma (<https://create.kahoot.it/create#/new/quiz/overview> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi).

5. Aşama: Bu aşamada seçtiğiniz konu ile ilgili sorular hazırlamaya artık başlayabilirsiniz (bk. Resim 1.5). “Add question”a giriş yaparak sorularınızı yazabilirsiniz. Bir sonraki aşamada aynı şekilde geleneksel ölçme araçlarından farklı olarak bir soruyu altı farklı kategoriye ayırarak sisteme giriş talep edildiğinden ve sayfanın süreç odaklı işlediğinden dolayı bu kategorilerin cevaplarının daha önce hazırlanması beklenilmektedir.

Resim 1.6. Soruların özellikleri (<https://create.kahoot.it/create#/new/quiz/question/1> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi).

6. Aşama: Bu bölümde soracağınız soru ile ilgili; soru cümlesi, soruyu cevaplama süresi, seçenekler, soruya eklemek istediğiniz görsel veya video bölümlerini tamamlayarak ilk sorunuzu oluşturabilirsiniz (bk. Resim 1.6). Birden fazla becerinin ölçülmesi isteği durumunda farklı sorular da aynı şekilde sisteme yüklenebilir. 7.aşama asıl amacınıza ulaştıran son aşama olup testin değerlendirme sonuçlarına sistem üzerinden erişilebildiğiniz aşamadır.

Date played	Title	#Players	
December 3 2018, 9:52pm	A2 kuru 1. ve 2.Ünite tekeran	1	Download
November 20 2018, 3:26pm	A2 kuru 1. ve 2.Ünite tekeran	2	Download
November 16 2018, 12:34am	Yabancılar için Türkçe A1	1	Download
April 11 2018, 1:24pm	Yabancılar için Türkçe A1	2	Download
April 11 2018, 1:11pm	Yabancılar için Türkçe Öğretimi A2 1.Ünite tekeran	1	Download
April 4 2018, 3:46pm	Yabancılar için Türkçe A1	2	Download
April 3 2018, 1:29pm	Yabancılar için Türkçe Öğretimi A2 1.Ünite tekeran	1	Download

Resim 1.7. Değerlendirme Sonuçları -1 (<https://create.kahoot.it/reports/my-reports> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi).

7. Aşama: Testi tüm sınıfa uyguladıktan sonra ilgili testin detaylı bir sonucunu edinmek için “reports” bölümüne girdikten sonra testi uygulama tarihinizi görüp uygulamış olduğunuz testi seçip testin sonuçlarını (Excel dosyası olarak)

indirebilirsiniz (bk. Resim 1.7). 8. aşama ise testin bulgularının iki farklı şekilde çözümlenip değerlendirilebilmesine imkân sağlamaktadır.

Yabancılar için Türkçe A1			
Played on	29 Mar 2018		
Hosted by	ahayaz		
Played with	4 players		
Played	12 of 15 questions		
Overall Performance			
Total correct answers (%)	82.98%		
Total incorrect answers (%)	17.02%		
Average score (points)	10531.00 points		
Feedback			
How fun was it? (out of 5)	0.00 out of 5		
Did you learn something?	0.00% Yes	0.00% No	
Do you recommend it?	0.00% Yes	0.00% No	
How do you feel?	0.00% Positive	0.00% Neutral	0.00% Negative

Resim 1.8. Değerlendirme Sonuçları -2 Yabancılar için Türkçe A1(1).xlsx dosyası

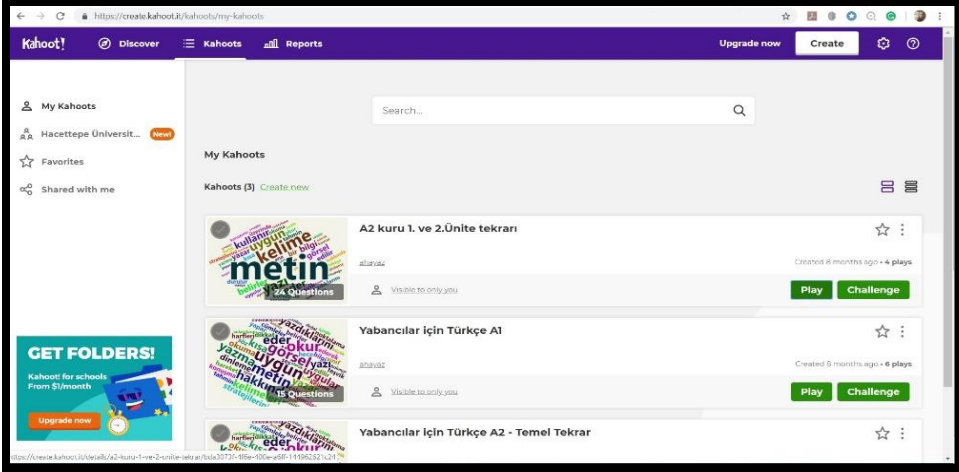
8. Aşama: Excel dosyası olarak açılan test değerlendirme sonuçlarını hem genel ekseninde hem de soru eksenli olarak ayrı ayrı inceleyip yorumlar yapabilirsiniz. Excel sayfasında karşınıza önce testin genel değerlendirme sonuçları gelir (toplam doğru cevapların yüzdesi, toplam yanlış cevapların yüzdesi, toplam dönütlerin yüzdesi vb.). Daha sonra ise bu excel sayfasındaki diğer kitaplarda her bir soru için, soru ile ilgili tüm sayısal değerleri (sorunun süresi, soruyu doğru yapanların yüzdesi, sorunun seçenekleri vb.) görebilirsiniz (bk. Resim 1.8).

Söz konusu Kahoot! uygulaması öğretici tarafından uygulanan formatif değerlendirmenin dışında sınıf ortamında da hedef kitle tarafından yanlış olarak cevaplanan soruların doğru bir şekilde açıklanması yoluyla geri bildirim amacıyla da kullanılabilir. Bu bağlamda söz konusu uygulamanın en belirgin işlevlerinden birisi de sınıf içi etkileşimdir.

2.1.2. Kahoot! Uygulamasının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bağlamında Sınıf İçi Etkileşimli Olarak Kullanılması

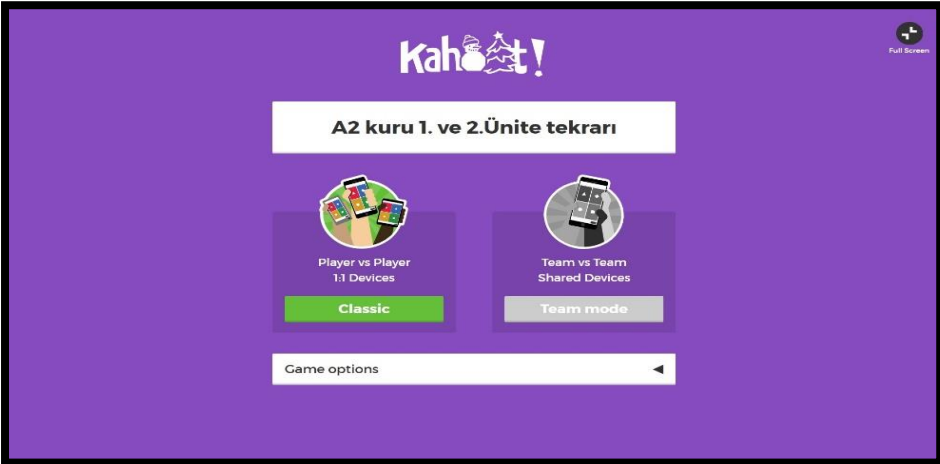
Kahoot! uygulamasının formatif bir test olarak kullanılması, çift yönlü bir süreç olarak değerlendirilebilir. Yukarıda yapılan açıklamalar, Kahoot! uygulamasında öğreticiyi doğrudan ilgilendiren ve öğreticinin uygulamayı nasıl kullanması gerektiğini netleştirmek adınıdır. Bundan sonraki kısımda ise öğreticinin hazırlamış olduğu formatif testin öğretmenler ve öğrenciler açısından sınıf ortamında nasıl uygulanması gerektiği anlatılacaktır:

1. Aşama: Kahoot! uygulamasının ağ sayfasına öğretici tarafından giriş yapılır ve “Kahoots> My Kahoots” bölümünden yine öğretici tarafından oluşturulan Kahoot! testi seçilir. Daha sonra “play” düğmesine basılır.

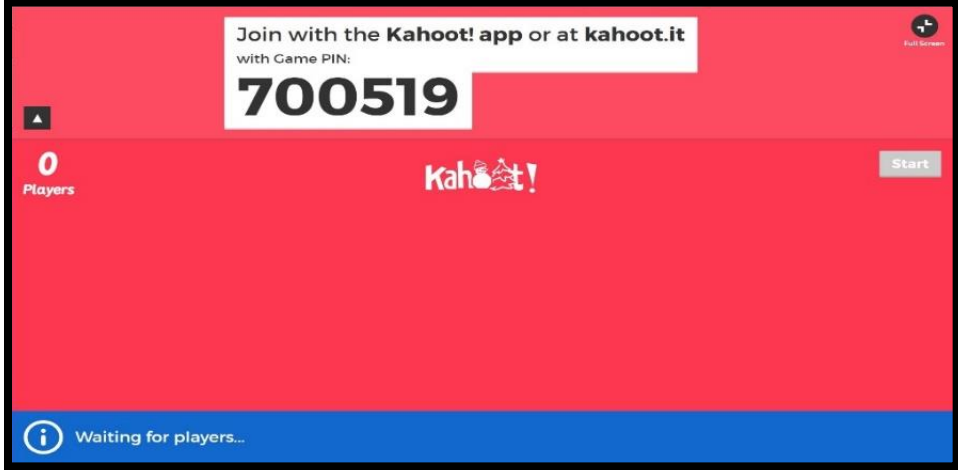
Resim 2.1. <https://create.kahoot.it/kahoots/my-kahoots> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

2. Aşama: Kahoot! testi, öğretici tarafından bilgisayarda açılır ve tercihen projeksiyon cihazı aracılığıyla tahtaya yansıtılır veya sözü edilen test akıllı tahta ile açılır.Öğretici, teste katılımın bireysel mi yoksa grup hâlinde mi olacağını belirleyip seçeneklerden birini seçer (Tanıtımda bireysel katılım seçildi ve ona uygun olarak devam edildi).

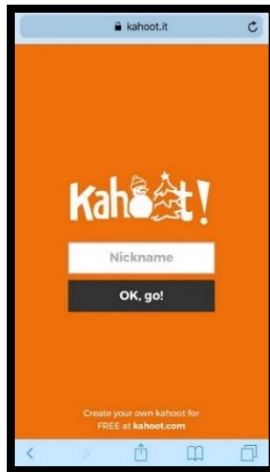
Resim 2.2. <https://play.kahoot.it/#/?quizId=bda3073f-4f6e-400e-a6ff-144962621c24> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

3. Aşama: Öğretici öğrencilere cihazların birinden (bilgisayar, tablet bilgisayar, akıllı telefon vb.); “<https://kahoot.it>” adlı sayfaya girip tahtadaki ekrana gelen altı haneli şifreyi girmelerini ister.

Resim 2.3. <https://play.kahoot.it/#/lobby?quizId=bda3073f-4f6e-400e-a6ff-144962621c24> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

4. Aşama: Öğrenciler seçmiş oldukları cihazdan (tanıtımda akıllı telefon kullanılmıştır) söz konusu internet sayfasına öğreticinin açmış olduğu sayfadaki kodu girdikten sonra öğrencilerin karşlarına bir ekran çıkar ve bu ekranda kendileri için bir takma isim yazmaları beklenir (Bu takma isim daha sonra öğrencileri temsilen puan tablosunda görünecektir).

Resim 2.4. <http://kahoot.it/join> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

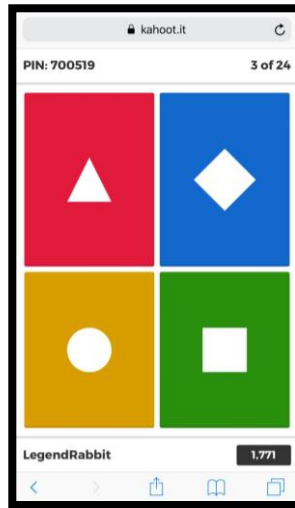
5. Aşama: Öğrencilerin tamamı seçmiş oldukları cihazdan öğreticinin verdiği kod ile giriş yapıp takma isimlerini yazdıktan sonra, test öğretici tarafından uygulanmaya başlar ve sorular sırayla ekrana gelir. Soru yalnızca tahtaya yansır. Öğrenciler cihazlarından sorudaki seçeneğe ait olan şekli seçip tahtaya yansıyan soruyu cevaplarlar.

Tahtaya yansıyan görüntü şu şekildedir:

Resim 2.5. <https://play.kahoot.it/#/gameblock?quizId=bda3073f-4f6e-400e-a6ff-144962621c24> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

Tanıttımda kullanılan cihaz ekranındaki görüntü şu şekildedir:

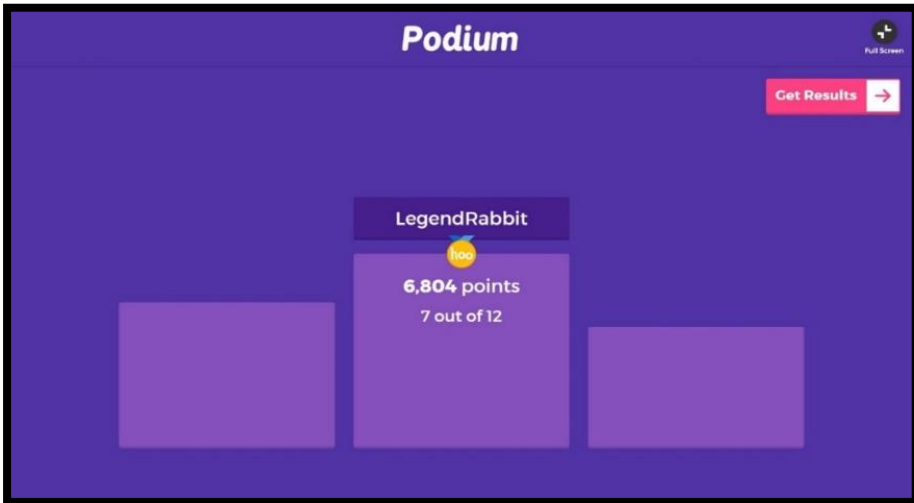
Resim 2.6. <https://kahoot.it/gameblock> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

6. Aşama: Eğer herhangi bir soruda yanlış yapan kişi sayısı fazla ise öğretici soruya ait görüntüyü sınıfa yeniden göstererek (show media) sorunun nasıl yapılması gerektiğini seçenekler ekseninde açıklar. Aynı zamanda öğretici bu ekranda hangi seçeneğe kaç kişinin hangi yanıt verdiğini de gözlemleyerek sorunun cevaplanma oranı hakkında yorumlarda bulunabilir.

Resim 2.7. <https://play.kahoot.it/#/gameblock?quizId=bda3073f-4f6e-400e-a6ff-144962621c24> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

7. Aşama: Testin sonunda puan bazında birinci, ikinci ve üçüncü olan öğrenciler takma isimleriyle ve puanlarıyla beraber tahtaya yansıyan ekranda görünür.

Resim 2.8. <https://play.kahoot.it/#/gameover?quizId=bda3073f-4f6e-400e-a6ff-144962621c24> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

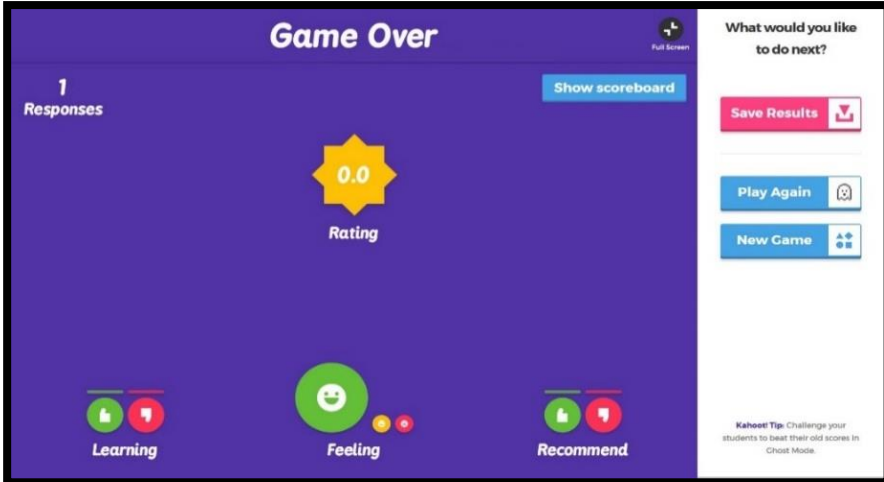

8. Aşama: Testin puan bazlı sonuçları görülmek istendiğinde sırayla öğrencilerden kimin hangi puanla kaçınıcı olduğu görülebilir (get results).

Resim 2.9. <https://play.kahoot.it/#/feedback?quizId=bda3073f-4f6e-400e-a6ff-144962621c24> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

9. Aşama: Daha sonra “geri bildirimleri göster” (show feedback) sekmesine girildiğinde hangi öğrencinin uygulamaya dair hangi fikre sahip olduğu görülüp öğretici tarafından, yapılan uygulama ile ilgili çıkarımlarda bulunulabilir.

Resim 2.10. <https://play.kahoot.it/#/feedback?quizId=bda3073f-4f6e-400e-a6ff-144962621c24> adresinden 22.12.2018 tarihinde erişildi.

Sonuç

Günümüzde eğitimde ölçme ve değerlendirme sürecinde geleneksel ölçme araçlarının kullanımının yanında teknolojik uygulamaların kullanımının da süreci destekleyici etkileri olduğu gözlenebilmektedir. Bu bağlamda, yabancı dil öğretiminde teknoloji ve internet tabanlı bazı uygulamaların öğrencideki güdülenme düzeyini artırdığı bilinmektedir. İlgili uygulamalardan birisi de söz konusu çalışmanın temelini oluşturan Kahoot! adlı uygulamadır.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle Kahoot! uygulaması kısaca; geleneksel bir ölçme ve değerlendirme aracı olan çoktan seçmeli testin bilgisayar ortamına aktarılmış hâli olarak tanımlanabilir. Bu uygulama, ölçme ve değerlendirme sürecinde iki temel unsurun göz önünde bulundurulmasıyla etkin bir şekilde kullanılabilir. Bu iki temel unsurdan ilki şüphesiz ki öğreticidir. Öğretici; formatif testi, A1 ve A2 düzeyindeki hedef kitlenin hangi bilgi veya becerilerini ölçmeyi planlıyorsa ona uygun olarak çoktan seçmeli bir şekilde hazırlayabilir (bk. Bölüm: 2.1.1, 3. Aşama). İlgili çoktan seçmeli testin sorularını tasarlarken de sorulara metin dışında görsel, video yahut ses dosyası ekleme imkânı bulur. Bu sayede hangi beceriyi hangi soru tipiyle ölçeceğine karar vermiş olur. Bunun yanında testteki her sorunun süresini ve sorunun doğru cevabının hangi seçenek olduğunu belirleyebilir. Bu aşamayla da hazırlanan test ile ilgili ince ayrıntıları öğrencilere uygun şekilde düzenlemiş olur (bk. Bölüm: 2.1.1, 4. Aşama). Kaç adet soru hazırlayacaksa bu plana uygun şekilde hazırlar ve testi son bir kez baştan sona gözden geçirdikten sonra uygulanabilir hâle getirir. Bu aşamadan sonra test sınıfta kullanıma hazır hâle gelmiş olur. Tüm bunlar; Kahoot! uygulamasının ölçme ve değerlendirme sürecinde öğretici tarafından kullanılacak oldukça pratik ve kullanışlı bir uygulama olduğunu, öğreticinin sözü edilen uygulama aracılığıyla öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde sorular hazırlayabildiğini, öğreticinin bu uygulamayı kullanarak oluşturduğu formatif testin/testlerin her aşamasını istediği gibi düzenleyebildiğini ve her soruyu ilgili kazanımlara dönük olarak şekillendirebileceğini göstermektedir.

Öğretici, aynı zamanda testi sınıfa uygularken soruların gidişatını yönlendirebilir. Uygulamada çokça yanlış yapılan sorular üzerinde durup öğrencilerin bu yanlışları o an düzeltmesine imkân sağlayabilir. Bu sayede bahsedilen testte öğrencilerin yapamadıkları sorular hakkında anında geri bildirim de sağlamış olmaktadır. Özellikle A1 ve A2 düzeylerinde Türkçeyi yeni öğrenmeye başlayan öğrenciler için bu geri bildirimler bir hayli önem taşımaktadır. Bu bağlamda denilebilir ki Kahoot! uygulamasında öğrencilere yönelik etkili bir geri bildirim sağlanabilmektedir. Sağlanan bu geri bildirim de öğrencilerin ilgili konuyu doğru bir şekilde öğrenmesine imkân verir. Şöyle ki; öğretici, testin uygulamasına başladıktan sonra her bir sorunun cevaplanmasının ardından o soruyla ilgili kaç kişinin doğru seçeneği işaretlediğini, kaç kişinin yanlış seçeneği işaretlediğini görebilmektedir (bk. Bölüm: 2.1.2, 6. Aşama;

Resim 2.7). Sorunun sonucunu gördükten sonra, yanlış yapan kişi sayısı kaç olursa olsun sınıfa ilgili soruyu yeniden gösterip onu detaylı bir şekilde açıklayabilir. Böylece öğrenciler o anda yanlış cevapladıkları sorunun doğru karşılığını öğrenebilir. Bu da sınıf içindeki etkileşim sürecini destekleyen uygulamalardan bir tanesidir.

Kahoot! uygulamasının kullanımı; öğrencilere eğlenceli bir ölçme ve değerlendirme sürecinin yaşatılması, öğrenmede motivasyonun sağlanması yani öğrencilerde öğrenmeye karşı olan isteklilik düzeyinin artırılması, ölçme ve değerlendirme sonuçlarının yapılan testten sonra bir değerlendirme dökümü olarak alınabilmesi (bk. Bölüm: 2.1.1.; Resim 1.8), uygulama esnasında yanlış yapılan sorularda uygulamanın durdurularak ilgili soru hakkında açıklamalarda bulunulabilmesi yani anında dönüt – düzeltme yapılabilmesi gibi faydalar sağlamaktadır.

Ölçme ve değerlendirme sürecinde önemli olan diğer bir unsur öğrencidir. Bahsedilen tüm bu ölçme ve değerlendirme süreci; öğrencinin konuyu ne derecede öğrendiği, nereleri anlamadığı ya da genel anlamda kendi seviyesinin tespitini sağlamak amacıyla gerçekleştirilmektedir. Bu bağlamda Kahoot!’un formatif bir test olarak kullanılmasının bir diğer sebebi de öğrencidir, denilebilir. Öğrenci, geleneksel testleri hâli hazırda bildiğinden ve uyguladığından bu testlerin sıkça kullanılan teknoloji ile bütünleştirilip sentezlenmesi onun ölçme ve değerlendirme sürecini daha eğlenceli ve etkili geçirmesini sağlayacaktır. Hatta Kahoot!’un kendine özgü bir formatı da vardır ki bu format öğrenciye ölçme ve değerlendirme sürecini bir yarış olarak sunmakta ve bu sayede öğrencinin güdülenmesini sağlamaktadır. Örneğin; formatif testin uygulanması sürecinde, öğrenciler tarafından doğru cevaplanan her bir sorunun karşılığı olan sayısal puan değeri doğru cevabı veren öğrencilerin hanesine yazılmaktadır. Sorular öğrenciler tarafından cevaplandıkça doğru cevabı bulan öğrenciler puan almaya devam etmektedirler. Sorulara yanlış cevap verenler ise yanlış cevapladıkları hiçbir sorudan puan alamamaktadırlar. Testin sonunda öğrenciler, aldıkları puanlar sonucunda bir sıralamaya tabii olurlar. Sonra, en yüksek puan alan ilk üç kişi; testin birincisi, ikincisi ve üçüncüsü olarak yansıtılan ekranda görüntülenir (bk. Bölüm: 2.1.2, 7. Aşama; Resim 2.8). Bu da hangi öğrencilerin süreçte daha fazla kazanım elde ettiğini yahut hangilerinin konuyu diğerlerine göre daha fazla öğrendiklerini yarışma yoluyla göstermiş olur. Bu bağlamda testin uygulanma süreci, öğrenciler tarafından eğlenceli bir yarışma gibi görünür. Ancak burada önemli olan nokta; öğrencilerin aslında o anda yarışmış olması değil, ilgili kazanımların öğrenciler tarafından ne düzeyde gerçekleştirildiğinin öğretici tarafından ölçülmüş olmasıdır. Yani öğrenciler o esnada bir yarışmada yarışmacı olarak bulunduğu hissine kapılmaktadırlar ama aslında ölçme ve

değerlendirme süreci bağlamında etkin bir rolde ilgili formatif testi uygulamış olmaktadır. Bunun sonucunda öğrencilerin ölçme ve değerlendirme sürecine yönelik algıları değişmekte ve öğrencilerin bu sürece olan bakış açıları da olumlu bir şekilde etkilenmektedir. Sonuçta Kahoot! uygulaması sonucunda öğrencilerde ölçme ve değerlendirme sürecine karşı olan istekliliğin yani motivasyonun etkin katılım yoluyla sağlandığı gözlemlenebilmektedir.

Yukarıda anlatılanlar özelinde; Türkçeyi özellikle yeni bir dil olarak öğrenmeye başlayan A1 ve A2 düzeylerindeki öğrenciler için ölçme ve değerlendirme sürecinde böyle bir uygulama yapılmış olması onların öğrendikleri dile karşı hazır bulunuşluk ve farkındalık düzeylerinin artmasını sağladığı düşünülmektedir. Aynı zamanda söz konusu öğrencilerin öğrendikleri dile karşı hazırbulunuşluk düzeylerinin artması ve gelecek derslere karşı öğrencilerde bir isteklilik oranının artması beklenmektedir. Sonuç olarak öğrenciler yabancı dili öğrenme aşamasında istekli davranacaklardır.

Kahoot! uygulaması, tüm bunlarla beraber dört temel dil becerisi içinde yer alan ve bir anlama becerisi olan dinleme/izleme becerisinin ölçülmesine de katkı sağladığı gözlemlenmektedir. Kahoot! uygulamasında soru hazırlama aşamalarının anlatıldığı bölümde öğreticinin soruya bir görsel, video yahut ses dosyası da ekleyebileceği belirtilmişti. İlgili soruya eklenen bu videonun yahut sesin öğrenci tarafından izlenmesi yahut dinlenmesi, daha sonra izlenen videonun yahut dinlenen ses dosyasının anlaşılıp yorumlanarak bu sorunun cevaplanması beklenmektedir. Böylece öğrencinin ölçülen süre zarfında dinleme/izleme becerisinin ne ölçüde geliştiği hakkında öğrenci tarafından sağlıklı yorumlar yapılabilir.

Kaynakça

- Budiati, B. (2017). Ict (Information and Communication Technology) Use: Kahoot Program for English Students' Learning Booster. *The Development of Language and Education toward Asean Economic Community (ELIC 2017): 10 February 2017 - Endonezya* içinde (ss. 178-188). Endonezya: The 1st Education and Language International Conference Proceedings Center for International Language Development of Unissula.
- Güler, N. (2014). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (7. bs.). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Kahoot!*. 17 Aralık 2018 tarihinde <https://kahoot.com/what-is-kahoot/> adresinden erişildi.
- Olatoye, F. (2015). Research Paper: Technology Enhanced Learning. *Evaluation of Online Formative Assessment in the Classroom: A Comparative Case Study of Kahoot and Socratives* (s. 15). 17 Aralık 2018 tarihinde https://www.academia.edu/11171554/Evaluation_of_Online_Formative_Assessment_in_the_Classroom_A_Comparative_Case_Study_of_Kahoot_and_Socratives adresinden erişildi.
- Özdemir, O. (2017). Türkçe Öğretiminde Dijital Teknolojilerin Kullanımı ve Bir Web Uygulaması Örneği. *Turkish Studies*, 427-444.
- Semerci, Ç. (2011). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. E. Karip (Ed.), *Ölçme ve Değerlendirme* (4. bs.) içinde (ss. 2-15). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Yaşar, M. (2010). Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Temel Kavramlar. S. Tekindal (Ed.). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme* (2. bs.) içinde (ss. 10-38). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

